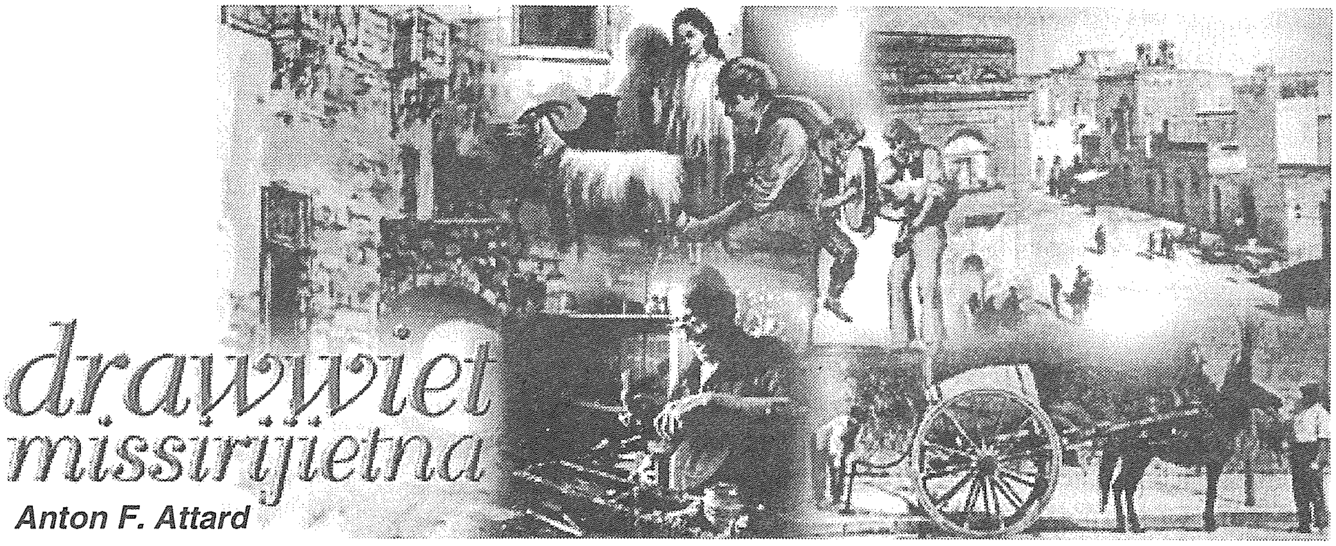

IL-FOLKLOR TAL-FESTA TA' SANTA MARIJA

Il-festa ta' Santa Marija Assunta f'Għawdex tiġi ċċelebrata bl-akbar pompa u solennita' fil-knisja ewlenija tal-gżira, dari msejħa l-Matriċi, illum il-Kattidral. Din il-festa hija, bla dubju ta' xejn, l-akbar waħda ta' Għawdex minn ħafna aspetti u dan kien hekk sa mill-qedem. Ma jistax jonqos, mela, li ma' din il-festa hemm ukoll marbutin bosta drawwiet u tradizzjonijiet folkloristiċi, kif ukoll twemmin ieħor, li lkoll waslu għandna minn żminijiet tassew antiki.

Is-Sena tal-Biedja

Għawdex huwa gżira agrikola. Ma' dan jaqbel kulħadd. Is-sena tal-biedja tispiċċa sewwa sew f'nofs ix-xahar ta' Awissu. Dan l-aħħar xi ħadd fettillu jgħid li s-sena tal-biedja tispiċċa fl-aħħar ta' Awissu. Dan hu għal kollox żbaljat u inkorrett. Ir-raġunijiet huma dawn:

Il-ħlasijiet tal-qbejjel jagħlqu fil-15 ta' Awissu (xi drabi bi ħlas ieħor fil-Milied) u jitħallsu sewwa sew dak in-nhar meta l-bidwi jkun ġabar l-egħlejjel kollha u jibda' jaħseb biex jaħdem u jiżra r-raba' għas-sena li jkun imiss. Dan il-fatt huwa mfakkar fil-proverbju li jgħid:

Santa Marija ta' nofs Awissu
u kulħadd jieħu li jmissu.

Il-bdiewa tagħna għandhom ukoll din il-għanja ħelwa li tfakkarhom fid-dmir tagħhom lejn is-sidien ta' l-egħlieqi:

Xi mwaħħra jew bikrija
ħlas il-qbiela dejjem jasal
malli tfeġġ Santa Marija.

Iżda l-qbejjel jistgħu ma jiġġeddux. Dan isir biss b'effett mill-15 ta' Awissu, u skond il-liġi, is-sid irid javża lill-bidwi sa mhux inqas minn tliet xhur qabel, jiġifieri mhux aktar tard mill-15 ta' Mejju. Dan hu hekk mhux biss għaliex il-qbiela tagħlaq f'Santa Marija, imma wkoll għax f'din il-festa l-bidwi jkun laħaq ġabar kollox mir-raba' tiegħu, u għalhekk dan ikun jista' jingħata lura lis-sid bl-inqas tbatija għalih.

Ma ninsewx ukoll li bejn il-festa ta' Santa Marija u l-aħħar ta' Awissu jinżara' l-ewwel wiċċ tas-sena tal-biedja - is-silla. Dari s-silla kienet wiċċ importanti għall-bdiewa tagħna. Il-Maltin kienu jiġu jieħdu ż-żerriegħa minn hawn għaliex is-silla hija prodott Għawdxi per eċċellenza u, għal raġunijiet naturali, il-Maltin kienu jġeddu l-kwalita' tas-silla billi jieħdu ż-żerriegħa minn Għawdex.
L-ewwel xita ta' l-istaġun il-ġdid tkun mistennija għal San Bartilmew li l-festa tiegħu taħbat fl-24 ta' Awissu. Is-sena tal-biedja, għalhekk, hija bbażata mhux fuq il-kalendarju annwali, iżda fuq it-temp. Kif jaf kulħadd, il-festa ta' Santa Marija għandha rabtiet speċjali mat-taqlib tat-temp kif se naraw.

Il-Festa ta' Santa Marija u t-Temp

Fix-xahar t'Awissu, it-temp tas-sajf imiss ma' dak tal-ħarifa u mill-istaġun tan-nixfa ngħaddu ħelu ħelu għall-istaġun tax-xita. Għalhekk il-qawl igħid:

Awissu,
ix-xemx taħarqu
u x-xita tmissu.

Infatti, għal nofs ix-xahar, is-sema kultant jissaħħab. Dan is-sħab li donnu jieqaf u ma jkunx irid imur minn fuq dawn il-gżejjer jissejjaħ "L-Għarixa ta' Santa Marija". L-Għarixa ta' Santa Marija hija wkoll imfakkra f'din il-għanja ħelwa:

Sikwit toħroġ il-għarixa
għax waslet Santa Marija,
ja ħanina, fittex oħroġ
ħa narak fil-gallerija.

F'Awissu, meta tgħaddi l-festa ta' Santa Marija, stenna kollox. L-Għawdxin igħidu, "Wara Santa Marija jibda jbambal", jiġifieri jistgħu jagħmlu l-maltempati bir-regħad. Iż-żiffa tibda wkoll titqawwa u l-baħar isir biċ-ċafċifa, għaxskond qawl ieħor:

F'Awissu,
il-baħar tisma' ħissu.

Għal Santa Marija taż-Żebbuġ tagħmel dik il-majjistralata ħelwa li ħafna drabi ġġiegħel liż-żebbuġin jiffesteġġjaw il-festa tagħhom mingħajr bnadar.

Festa tal-Frott

Is-sajran tal-frott huwa wkoll marbut mal-festi prinċipali li fihom jibda jilħaq għall-qtugħ. Hekk, ngħidu, "Bajtar ta' San Ġwann", jew "San Mikiel qtigħ ir-rummien", inkella "Sant'Anna u San Ġakbu, it-tin ibexxaq fommu".

Il-festa ta' Santa Marija hija l-festa tal-frott. Mhux xi frotta partikolari, iżda l-biċċa l-kbira tal-frott li jkollna fis-sajf. U hawn ma rridux ninsew li dari ma kienx hawn serer tal-ħġieġ li fihom ikabbru l-prodotti barra minn żmienhom. Dari kien kollox naturali. Hekk, mela, f'Santa Marija jsir it-tin, il-parsott, il-bajtar tax-xewk, il-ferkizzan, il-ħawħ (imwaħħar), il-għajnbaqar (imwaħħar), it-tuffieħ, id-dulliegħ, il-bettiħ, il-għeneb, il-ħarrub u bosta frott ieħor.

Bħalma f'San Ġwann ikollna dawk l-insetti msejħin "imsiebaħ il-lejl", f'Santa Marija jkollna l-urieżaq igħannu l-ġurnata kollha kemm hi twila ħalli jfakkruna li f'din il-festa l-għeneb isir jew jibda jiblieq, u allura nistgħu nibdew naqtgħu minn din il-frott bnina għal fuq il-mejda.

Fil-logħob it-tfal jagħmlu l-fanali tad-dulliegħ f'disinji mtaqqbin fuqhom bin-*Nome di Maria*, slaleb tal-kavallieri, ix-xemx, il-qamar u l-kwiekeb.

Leġġendi

Għandna wkoll diversi leġġendi marbuta ma' din il-festa u mal-Knisja Kattidrali fejn tiġi ċċelebrata.

Is-Seba' Mwiet - Din il-leġġenda tgħid li ta' kull sena, matul il-kwindiċina jmutu sebat erwieħ tajba, aktarx tfal imfarfrin. Lil dawn il-Madonna teħodhom magħha l-ġenna nhar il-festa tagħha fil-15 ta' Awissu.

L-Infern Magħluq - Leġġenda oħra tgħid li nhar il-festa ta' l-Assunta fil-15 ta' Awissu, l-infern jagħlaq. Naturalment, dan hu kliem simboliku u jfisser, skond it-twemmin tal-Għawdxin, li l-Madonna ma tippermetti qatt li fil-jum għażiż li fih ġiet meħuda fis-Sema bir-ruħ u l-ġisem, imqar ruħ waħda biss tmur l-infern. Għalhekk, jingħad li kulmin imut fil-15 ta' Awissu, jaqla' grazzja speċjali u jsalva żgur!

Il-Bini tal-Knisja - ħafna snin ilu l-knisja ta' l-Assunta fil-Kastell kienet fi stat ħażin ħafna u l-Għawdxin qatgħu li jibnu knisja ġdida. Imma riedu jibnuha fuq il-Għolja ta' Gelmus. Għalhekk, ġarru ħafna ġebel fuq dik il-għolja biex hemm jibnu l-knisja l-ġdida. Iżda, b'għaġeb ta' kulħadd, fil-ġurnata li fiha kellu jibda l-bini, il-ġebel instab fil-post fejn illum hemm il-Kattidral.

X'kien ġara? Il-leġġenda tkompli tgħid li l-Madonna ġarret il-ġebel b'miraklu għax hemmhekk riedet li tinbena l-knisja l-ġdida tagħha, kif fil-fatt sar.

Deheb fil-Qanpiena ż-żgħira - Meta kienu qegħdin jagħmlu l-qniepen tal-Knisja Matriċi, illum Kattidral, daħlet fil-funderija mara sabiħa li ħadd ma kien jaf min hi jew minfejn ġiet. Din is-sinjura kellha ħodon deheb u hija xeħtitu fl-inħasa fejn kienet qiegħed tinħadem il-qanpiena ż-żgħira, imbagħad għabet. Il-Għawdxin jemmnu li dik il-mara kienet il-Madonna nfisha li xeħtet id-deheb fil-qanpiena tal-knisja tagħha. Għalhekk din il-qanpiena għandha leħen hekk ħlejju u tindaqq matul il-kwindiċina u l-festa ta' Santa Marija. (Nota: Din m'hijiex il-qanpiena ż-żgħira li tindaqq kull jum, imma l-oħra li kienet tintuża fil-moti tal-festa. Illum dan l-użu nqata').

Deheb fil-Qanpiena l-Kbira - Nhar il-festa ta' Santa Marija leħen il-qanpiena l-kbira tal-Kattidral ta' Għawdex

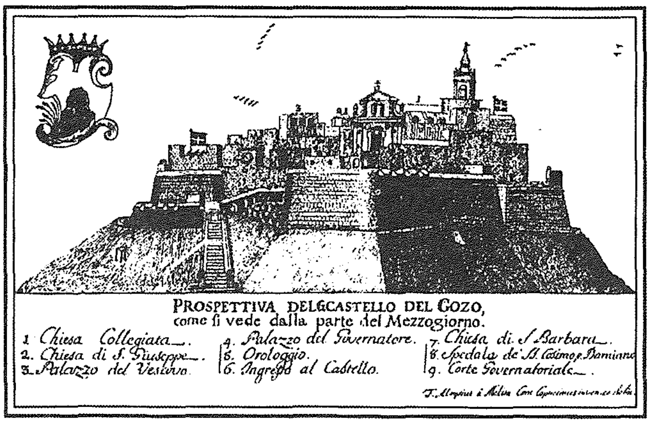

Iċ-Ċitadella t'Għawdex skond disinn tas-seklu 18

jinstema' wisq isbaħ u armonjuż minn kif jinstema' f'festi oħra ta' matul is-sena. Għaliex jiġri dan?

Il-Għawdxin igħidu, u dan ilhom jemmnuh mill-antik, li f'nofs il-lejl bejn l-14 u l-15 ta' Awissu, il-Madonna tinżel mis-sema fil-glorja kollha tagħha, tieqaf fuq il-Knisja Matriċi, tiftaħ il-mant tagħha u tferra' minnu ħodon deheb ġewwa l-qanpiena l-kbira.

Dan it-tagħrif jinsab miġbur f'din l-istrofa ħelwa:

Fil-ħmistax t'Awissu tinżel
il-Madonna kollha ħniena
u mill-mant tferra' bil-ħlewwa
ħodon deheb ġewwa l-qanpiena.

It-Tiġrija ta' Santa Marija

Il-qawl Għawdxi jgħid:

Twelid f'Santa Marija
jiġi msejjaħ għat-Tiġrija.

Dan ifisser li min jitwieled nhar Santa Marija jsir ġerrej taż-żwiemel għaliex f'Għawdex dan id-divertiment folkloristiku u tradizzjonali hu marbut bl-iżjed mod intimu ma' din il-festa. Talbilħaqq, it-tiġrijiet tal-bhejjem f'Għawdex jafu l-bidu tagħhom f'din il-gżira b'rabta speċjali ma' din il-festa.

Irridu niftakru wkoll li f'Malta l-ewwel tiġrija, dik ta' Santu Rokku f'tal-Pjeta', saret bħala wegħda mill-Gran Mastru Verdala u l-abitanti kollha tal-gżira bħala ringrazzjament għall-ħelsien mill-pesta li ħakment lil dik il-gżira fl-1593. Dwar it-tiġrija ta' Santa Marija f'Għawdex, skond l-Istoriku Għawdxi r-Rev. Dr Joseph Bezzina, insibu li l-Universita' jew Gvern ta' Għawdex kienet għamlet laqgħa ta' importanza kbira fil-10 ta' Lulju, 1587. Fil-laqgħa ta' dak in-nhar l-Universita' ta' Għawdex għoġobha tibda tagħti tliet paljijiet fis-sena għat-tiġrija ta' Santa Marija u nediet regolamenti speċjali biex tħajjar iktar bhejjem għall-festa ta' Santa Marija u bis-saħħa ta' hekk iżżid il-għadd tal-bhejjem fil-kavallerija ta' Għawdex. Fil-qosor ir-regolamenti kienu jgħidu li setgħu jidħlu għat-tiġrija bhejjem tal-Għawdxin biss. Jekk għall-istess tiġrija xi ħadd jitħajjar iġib bhejjem minn Malta, dawn kellhom jitħallew hawn Għawdex għall-użu tal-kavallerija.

Il-Gvern għadu sa llum iħallas parti mill-ispejjeż tat-Tiġrija ta' Santa Marija.

Skond l-istoriku Għawdxi Agius de Soldanis, fl-1738 fil-festa ta' l-Assunta "fil-għaxija saru t-tiġrijiet tal-ħmir, tal-bgħula, taż-żwiemel bix-xarretti u tan-nies, għax iż-żwiemel jinżammu għall-festa tal-Vitorja, u ngħataw paljijiet sbieħ bħala premijiet."

Xi drabi fl-antik il-Gran Mastru nnifsu kien jiġi Għawdex biex iqassam il-premjijiet lir-rebbieħa tat-Tiġrija ta' Santa Marija minn fuq il-Barrakka.

Fi Triq it-Tiġrija, illum Triq ir-Repubblika, kien hawn tliet pari plieri tat-tiġrija minfejn jitilqu l-ħmir, il-bgħula u ż-żwiemel.

Minbarra t-tiġrijiet tal-bhejjem kien hawn ukoll it-tiġrijiet tan-nies, u għad fadal nies min jiftakarha. L-irġiel kienu jitilqu minn ftit 'l fuq minn Triq il-Palma. Dawn ma kinux jirbħu paljijiet, imma fuq il-lasta tal-palju kien ikun hemm salib, u ma' l-erbat itruf tiegħu kien ikollu mdendlin buxakka jew terħa, beritta milsa, kappell u ċintorin.

Għat-tiġrijiet tal-bhejjem kienu jsiru l-provi minn xahar qabel (illum isiru darba jew darbtejn biss), u kienu jsiru kemm fil-għaxija u kemm fil-għodu. Provi oħra kienu jsiru fit-Triq tal-Għonq.

Il-għoti tal-paljijiet bħal premijiet huwa mfakkar f'din il-għanja folkloristika:

Ġanna l-bagħla ħadet l-ewwel,
paljijiet ma tawha xejn,
tawha daqqa ta' marżebba
u kisrulha saqajha t-tnejn.

Il-Wirja ta' Santa Marija

Il-Wirja Agrarja u Industrijali ta' Santa Marija li llum tiġi organizzata fil-ġonna ta' Villa Rundle, il-Mall, taf il-bidu tagħha mis-sena 1855 bis-saħħa tas-Soċjeta' Għawdxija "Comitato Mostra Agricola Industriale". Fl-1945 l-isem ta' din il-għaqda nbidel f'dak ta' "Gozo Agricultural and Industrial Show Committee".

B'dankollu, hawnhekk wieħed ma jridx jinsa jfakkar li, saħansitra fi żmien il-Kanonku Agius de Soldanis, f'Santa Marija kienet tiġi organizzata fiera ta' ħxejjex u xejxi oħra, kif igħarrafna l-istess kittieb. Din il-fiera kienet issir fit-Telgħa tal-Belt l-antika qabel ma sar it-taraġ li hemm illum u li kien sar fis-seklu dsatax.

Qabel ma kienet teżisti l-Villa Rundle, il-Wirja kienet issir fl-Iskola tal-Gvern tal-Vajringa. Wara t-tieni Gwerra Dinjija ġiet trasferita għall-ġonna ta' Villa Rundle.

Il-Wirja ta' Santa Marija, li tkun miftuħa għall-pubbliku fl-14 u l-15 ta' Awissu, hija verament festa tal-biedja u l-folklor Għawdxi. Fiha naraw kull xorta ta' prodotti tar-raba', annimali u oġġetti ta' l-artiġjanat u l-industrija tradizzjonali u tas-snajja' tal-gżira Għawdxija.

Ġieli wkoll jiġi organizzat konkors tal-għana.

Il-Premjijiet jitqassmu nhar Santa Marija fil-għodu mill-President tar-Repubblika, dari mill-Gvernatur.

Il-Festa Reliġjuża

Biex wieħed ikun jaf kemm hija kbira l-festa ta' Santa Marija biżżejjed ngħidu li, minbarra li hi festa kkmandata, dari din kienet l-unika festa titulari bil-Vġili (ġurnata sawm u astinenza f'lejlet il-festa) u bl-Ottavarju (jiġifieri tmint ijiem priedki wara Jum il-Festa) b'solennita' kbira u bit-tmien jum imsejjaħ l-Ottava ta' Santa Marija meta kienet issir ukoll id-depożizzjoni tar-Relikwa. Illum dawn spiċċaw.

F'Għawdex (u anki f'Malta) kien hawn kwantita' kbira ta' knejjes u kappelli ddedikati lill-Assunta, u f'Malta, matul il-lejl f'lejlet il-festa kien hemm id-drawwa ta' pellegrinaġġi ta' penitenza tas-Seba' Santamarijat.

Santa Marija Assunta kienet ġiet ukoll maħtura bħala Patruna Speċjali ta' Malta u Għawdex.

Nhar il-festa, fil-knisja jsiru l-funzjonijiet pontifikali għax jitmexxew mill-Isqof.

Sa l-1955, il-purċissjoni kienet toħroġ fil-għodu, tgħaddi mit-toroq tal-qalba tar-Rabat, tidħol fil-Knisja Parrokkjali ta' San Ġorġ, fejn kienet tindaqq l-antifona ta' dan il-qaddis megalomartri bħala turija li din il-knisja kienet magħduda ħaġa waħda mal-Matriċi, imbagħad terġa' toħroġ u tibqa' sejra lejn il-Kattidral.

Fi żmien il-Kavalieri ta' San Ġwann l-ogħla dinjitarji tal-Knisja u tal-Gvern kienu jieħdu sehem.

Illum il-purċissjoni ssir fil-għaxija bis-sehem ta' l-Isqof u tal-Kapitlu, kif ukoll bl-akkumpanjament tal-Banda "Leone'. Kemm fil-Matriċi kif ukoll f'xi knejjes oħra, dari kienu jżewġu x-xbejbiet nhar Santa Marija u jagħtuhom id-dota.

Il-Kappillani ta' l-ewwel parroċċi ta' Għawdex, fil-quddiesa solenni ta' nhar Santa Marija, kienu joffru xemgħa bajda ta' libbra lill-Arċipriet tal-Matriċi bħala sinjal ta' qima u sottomissjoni lejh. Illum dan l-obbligu m'għadux jitwettaq.

Sa ftit żmien ilu kienu wkoll ixerrdu l-weraq tal-ħarrub mal-qiegħa ta' l-art tal-knisja biex ikabbar l-ispirtu festiv ta'dan iż-żmien.

Il-Festa ta' Barra - it-Trijonf tal-Folklor Għawdxi

Il-festa ta' barra ta' Santa Marija minn dejjem kienet teżisti tant li fl-istorja nsibu li fl-1598 it-Torok ħabtu għal Għawdex għal għarrieda u sfrattaw din il-festa.

B'dana kollu l-festa kif nafuha llum kibret u żviluppat minn mindu s-Soċjeta' Filarmonika "Leone" ġiet fdata bl-organizzazzjoni tal-festi esterni, bi dritt, mill-Isqof ta' Għawdex, Monsinjur Fra. Giovanni Marija Camilleri, O.S.A, fl-1897.

It-toroq ewlenin tar-Rabat u tal-Gran Kastell jiġu mżejna bil-festuni u l-paviljuni tad-dawl, pedestalli, kolonni, u pilastri bl-istatwi tal-qaddisin u ta' l-anġli, pilandri bid-dwal u trofej bil-bnadar ikkuluriti, antaljoli bl-alabardi bis-slaleb tal-kavalieri armati bil-bnadar, pendenti u bandalori, u fil-Pjazza tat-Tokk jintramaw ukoll il-planċier u l-palk għall-baned, kif ukoll il-pedestall il-kbir imsebbaħ b'erba' profeti biex fuqu titqiegħed l-istatwa ta' barra ta' Santa Marija fil-jum tad-dimostrazzjoni fit-13 ta' Awissu.

Kelma dwar id-dwal. Illum il-mixegħla ssir bid-dawl elettriku. Dari kienet issir bit-tazzi taż-żejt ikkuluriti,

imdendlin mal-faċċati tal-knejjes u bini ieħor, u ma' arkati tal-ħadid fit-Tokk u f'postijiet oħra.

Matul il-jiem tal-festa jiżżanżan sett ta' marċi ġodda u jsiru diversi marċijiet mat-toroq ewlenin tar-Rabat, l-aqwa erba' fosthom dak tad-dimostrazzjoni, ta' lejlet il-festa, ta' fil-għodu nhar Santa Marija u l-marċ ta' l-aħħar. Dan il-marċ ta' l-aħħar huwa wieħed folkloristiku għax ikun akkumpanjat minn mixegħla tal-fanali "a la venezjana", fanali l-ġmiel tagħhom kollha lwien li jagħtu deħra tassew impressjonanti f'għeluq il-festa.

Wieħed ma jridx jinsa li waqt li jkun għaddej il-marċ jintefgħu kwantita' kbira ta' karti u smontor imqattgħin (kunfetti), kif ukoll fuljetti b'xi sunett jew poeżija fuqhom biex iżidu l-ferħ u l-allegrija tal-festa.

Logħob tan-Nar

Il-logħob tan-nar tal-festa ta' Santa Marija hu xi ħaġa li tispikka ħafna. Festa bla nar m'hix festa. Iżda n-nar jista' joħroġ ħażin u bih ikorru n-nies. Għalhekk, id-dilettanti jsostnu:

In-nar,
jaħdmu l-bniedem
u jaħarqu x-xitan.

Hemm żewġ xorta ta' nar, dak ta' l-art u l-ieħor ta' l-ajru. In-nar ta' l-art jissejjaħ ġiġġifogu u fid-dimostrazzjoni n-nar jinħaraq fi Triq ir-Repubblika hi u għaddejja l-istatwa ta' Santa Marija. Jinħaraq ukoll fi Pjazza Savina lejlet il-festa, u naraw ukoll minbarra l-irdieden, il-miġnuna, il-fxiefex, it-tapit, stoppini, funtani u trikki-trakki. Matul il-marċijiet ġieli jinħarqu kwantita' kbira ta' sfafar biex iżidu l-briju. Tinħaraq ukoll il-musketterija minn fuq il-bjut. In-nar ta' l-ajru jissejjaħ murtali u kaxxa nfernali.

Il-kaxxa nfernali u l-musketterija jiġu sparati meta jkun ħiereġ il-marċ, il-purċissjoni tat-Translazzjoni u ta' nhar il-festa, kif ukoll wara li jindaqq l-innu. Meta l-istatwa ta' Santa Marija titfaċċa fil-bieb tal-knisja jiġu sparati wieħed u għoxrin tir jew murtalett bħala "salut". Il-kaxxi nfernali ta' bin-nhar ikun fihom il-bomba, l-ispanjola, is-sfafar u l-murrtaletti, u dawk tal-kulur ta' bil-lejl ikun fihom bombi tal-ftuħ ta' bosta lwien, il-bomba sfera, sfejjer, serpentelli, beraq pront u mutaletti tal-kulur, blalen, imsielet, u fl-aħħar nett prexex jew refgħat li jixegħlu s-sema u jgħaxxqu lil kulħadd bil-ġmiel tagħhom.

Matul il-marċijiet u l-purċissjoni jiġu sparati murtali tal-bomba tal-wieħed wieħed, murtaletti, "slices", murtali tal-ftuħ kbar, u anki stoppini.

Dari kienu jisparaw ukoll il-murtaluni tal-ġelatina u fl-antik il-maskli tal-porvli minn fuq is-sur li kien iħallas għalihom il-Gvern.

Fuq il-bjut ta' beltna naraw bnadar kbar u oħrajn ta' kull qies bl-arma tal-Madonna fuqhom inkella bl-istampa ta' Santa Marija jew tal-Ljun. Minħabba l-kobor ta' dawn il-bnadar l-arbli jkunu marbutin tajjeb bil-ventijiet u bl-alzarun (pupress). Bil-lejl jinxtegħlu l-festuni.

Fit-toroq wieħed ikun jista' jara kull xorta ta' bejjiegħa bħal tal-pastizzi, tal-pizza, tal-pop corn, taċ-chips, tal-ġelat, tal-qubbajt, tar-ruġġjata u saħansitra tal-granita bil-bezzun u l-mejda l-antika! Dan ifakkarna fil-bejjiegħ ta' l-ilma li dari kien idur bil-bettija fuq ġenbu, u jagħtik tixrob minn tazza komuni. Il-ħwienet tax-xorb ibiegħu kwantita' 'record' ta' spirti u birra, u fi djarhom in-nies jippreparaw ikla tajba.

Piki Parrokkjali

Matul il-marċijiet tal-festa jkun hemm ukoll ħafna piki parrokkjali. Dawn jiżdiedu jew jonqsu skond iż-żmien. Il-partitarji jkollhom f'idejhom kull xorta ta' tabelli, figuri, bnadar u stendardi, umbrelel, bżieżaq, statwetti ta' ljuni bil-gażaża, krafes u qara' twil! Il-piki parrokkjali tal-festa ta' Santa Marija għandhom ukoll element folkloristiku għaliex bis-saħħa tagħhom isir ħafna tqabbil u poeżiji. Iżda meta jkunu esaġerati, itellfu ħafna mill-gost tal-festa speċjalment tan-nies li jkunu ġew minn barra u minn inħawi oħra, u li dawn il-piki ma jifhmuhomx.

Nagħlqu bħalma bdejna: il-festa ta' Santa Marija Assunta fil-belt Għawdxija hija l-akbar, l-aqwa u l-isbaħ festa tal-Għawdxin.

Little
WALKERS

Select from a wide range of clothes, imported from the U.K., for all occasions, from babies to teenagers, at SPECIAL PRICES

Open Mon-Fri 8a.m.-12p.m.
4p.m.-7p.m.
Sat 8a.m.- 12p.m.
5p.m. -7p.m.

(Across the street from Xaghra Primary School)

Racecourse Street, Xaghra, Gozo. Tel/Fax: 565890 Tel:560917